

Komu in čemu služi "Prosvetni dom" na Opčinah

«Primorski dnevniki» je poročal o uspehu »Zupaničevem večeru«, s katerim se je novi »Prosvetni dom« na Opčinah predstavil pri slovesni slovesnosti. Prosvetni dom, ki ga je ustanovil »Prosvetni dom«, je bil ustanovljen s strani »Prosvetnega društva«. Tudi prav do tega dne, ko je bil ustanovljen, je bil »Prosvetni dom« na Opčinah, ki je bil ustanovljen s strani »Prosvetnega društva«. Tudi prav do tega dne, ko je bil ustanovljen, je bil »Prosvetni dom« na Opčinah, ki je bil ustanovljen s strani »Prosvetnega društva«.

Poleg tega malo v opazni »Prosvetni dom«. Četudi Malalan in Vidali animata denarja, vendar so duvarno temeljito prenovili. Predvsem so vrhli iz lesa lesa. Ta je sicer primeren za gledališke in koncertne dvorane, tu pa za fiskulturno je primeren, a za ples ni. Zato ven z njimi kaj nas brigejo gledališke predstave, kaj koncerti in družbene prireditve za našel Bolj donosna, bolj »Prosvetna« je plesna dvorana po vseh predpisih. Poleg »Prosvetnega« cementnih tal, so seveda tudi tu v mavričnih barvah in da bo dvorana lahko konkurirala vsakemu nočnemu lokalu, so namestili še dva reflektorja, ki v notranjosti izločajo svetlobo. V notranjosti izločajo svetlobo. V notranjosti izločajo svetlobo. V notranjosti izločajo svetlobo.

Poleg tega malo v opazni »Prosvetni dom«. Četudi Malalan in Vidali animata denarja, vendar so duvarno temeljito prenovili. Predvsem so vrhli iz lesa lesa. Ta je sicer primeren za gledališke in koncertne dvorane, tu pa za fiskulturno je primeren, a za ples ni. Zato ven z njimi kaj nas brigejo gledališke predstave, kaj koncerti in družbene prireditve za našel Bolj donosna, bolj »Prosvetna« je plesna dvorana po vseh predpisih. Poleg »Prosvetnega« cementnih tal, so seveda tudi tu v mavričnih barvah in da bo dvorana lahko konkurirala vsakemu nočnemu lokalu, so namestili še dva reflektorja, ki v notranjosti izločajo svetlobo. V notranjosti izločajo svetlobo. V notranjosti izločajo svetlobo.

Treznosti Openci se sprašujejo, kam bo ta »Malalanova« tinitina privedla našo pašo. Ni je ideje, pa bila je tako internacionalistična in »demokracija«, s katero bi bilo mogoče opravičevati sedanje postopanje Malalana in njegove družbe.

Zato zahtevamo, da se »Prosvetni dom« vrne svojemu prvotnemu namenu, da se da na razpolago SNG, »Prosvetnemu krožku« in vsem onim ustanovam, ki resnično gojijo slovensko napredno kulturo. Openci so spregledali kinematografsko igranje, ki jo igrajo ruski slovenske kulture pod krinko »socializma«. Oni so točno ugotovili, leje so resnični kulturni delavci in kje so tavorji, ki ne morejo zadržati svojega hlapčevstva »socializma« in »demokracije«, ki za internacionalizma skrivajo sovraščto do slovenstva.

URADNE OBVAJE

S prefekturo smo dobili s prošnjo, naj objavimo.

Notranje ministrstvo javlja, da so pisarni izpiti za službo občinskega tajnika odgodeni od 21. septembra t. l. do 12. 13. in 14. decembra t. l. To pa zaradi tega, da se bodo udeležili teh izpizov lahko tudi kandidati, ki bodo šele jeseni končali predpisane šole.

FRANČIŠEK S. FINZGAR

Pod svobodnim soncem

ILUSTRIRA M. BAMBIČ

OSMO POGLAVJE

Drugega jutra je sklical Svarun vse starešine, veljake in stare, izkušene bojevnike v bojni posvet. Zaukazal je red in mir v vojski. Sedli so se sivovalji možje, in Svarun je izpregovoril:

»Možje starešine, slavni bojevniki, končana je vojna in ni končana. Perun je velik, zagrmel je, ko smo mu žrtvovali pod lipo, pa se je držal svoje grmke besede. Sovrag je potepan, sije nam svojo podno sonce, prošle so naše črede. Sloven je na vo, kar je bil nekaj in kar mora biti na vake. Hvala Perunu, pod lipo mu zakoljemo za hvalnih obetov!

A pravim vam, vojska ni končana. Kdo bi pušal sredi nje plav in hodil ob lepem vremenu domov? Zastavili smo plav, brazda je široko zavezala, toraj, bratje, naprej! Pojimo samo po drobnih tistih, ki nam ga je tri leta le mal Hilubidi. Mrazovi so letos se daleč, udarimo v dežel svoragov, povrnimo si, kar nam je ugrabljena. Drobnica za drobnica, goved

TRŽASKI DNEVNIK

V Nabrežini so izvolili župana

Župan je predstavnik DZ Oton. Kralj za katerega so glasovali poleg liparjev tudi vsi predstavniki italijanskega bloka

Včeraj popoldne ob treh se je ponovno sestel občinski svet nabrežinske občine za izvolitev župana in upravnega odbora, ker na prvi seji ni dobil nobene potrebne večine. Sedaj ima nabrežinska občina novovoljenega župana ali bo, županovalec do današnjega župana Oton Kralj, ki je dobil večerj pri zadnjem glasovanju največ glasov.

Seji je predsedoval podpredsednik cono prof. Schiffer, vodil pa jo je kot zadnji Ado Slavec.

Pri prvem glasovanju ni dobil nobene potrebne večine, zato je bilo treba glasovanje ponoviti. Pri tem glasovanju pa je dobil Oton Kralj (DZ) 10 glasov, Ado Slavec (vidaljevci) 9 glasov, ena glasovnica pa je bila prazna. Tako je bil razglašen za župana Oton Kralj, predstavnik DZ in današnji župan.

Po izvolitvi župana so bile volivne upravnega odbora. Pri prvem glasovanju je dobil Slavec 14 glasov, Tarčon (DZ) 12 glasov, drugi pa niso dobili potrebnih 11 glasov, zato so ponovili volitve, pri katerih sta bila izvoljena tov. Skirk (LF) in Gratton (vidaljevci). Za odbornika namestnika sta bila izvoljena Blason Mario in Radovica Danilo, oba vidaljevci. Novo občinsko upravo sestavljajo sedaj: Oton Kralj (DZ), župan; odborniki: Ado Slavec (vidaljevci), Tarčon (DZ), Skirk (LF) in Gratton (vidaljevci). Gratton in Blason sta italijanske narodnosti, vsi ostali pa Slovenci.

Po končanem glasovanju je občinski tajnik prebral v italijanski izvirček poročila današnje volitve.

ALI PODPIRA SLOVENSKE NAPREDNI TISK?

Uprave. Poročilo v slovenski izvirček. Priškovali pa smo, da bo svoje poročilo prebral današnji v novovoljeni župan G. Oton Kralj v svojem materinim jeziku.

Fred zaključimo seje se je prišlo predstavnik italijanskega bloka, da ni zastopal v odboru nobeden od njihove skupine, ki je imela v današnjem odboru kar dva svoja priista, imenovana od zgoraj. Povedal je, da sta Gratton in Blason tudi italijanske narodnosti, čeprav nista v njihovi skupini.

Ta druga seja občinskega sveta je bila zelo zanimiva in poučna. Stevilni domačini, ki so prisostvovali seji, so se lahko prepričali o naših trditvah glede dolarske zveze.

Za predstavnika sedine slovenske liste so kompaktno glasovali vsi štirje predstavniki italijanskega bloka. Sedaj je dobil Kralj 10 glasov (6 glasov svoje liste in 4 italijanskega bloka). To dejstvo nekatere predstavnike DZ je peče in bi se radi opravičevali, pa se ne morejo, ker je v Nabrežini vest o

Ugotovili so, da so kosti nemških vojakov ne pa nekih »žrtev« iz leta 1945

Prejšnji teden je policija izdala poročilo, da so 21. in 23. t. m. našli policijci agenti milanskega okraja na človeške kosti, ki naj bi bile ostanki nekih »žrtev« iz leta 1945. Sovinski tisk, ki hrusta take kosti, je zagnal se alarmantne članke. Policija pa je kajpada pobitela in zaprla domačino Petra Marjanja. Svar je bila že tedaj več ali manj vsakemu jasna, da najdene kosti niso pripadale kakim žrtvam, o katerih je sovinski tisk vedel povedati, če skorajda celo storijo, pač pa, da so najbrže ostanki nemških vojakov.

No, včeraj je policija izdala uradno poročilo, v katerem je priznala, da so bile vsake prvotne sumnje neupravičene in da so te kosti nemških vojakov, ki so tamle v borbah s partizani prve dni maja 1945. Sovinski tisk je priporočilo same policije najbrže vzelo.

Levo nogo si je zlomila

Včeraj ob devetih jutraj na tukajšnji ortopedski oddelku glavne bolnišnice sprejeli v zdravniško oskrbo 47-letno gospodino Marijo Bertocch, poroč. Kocjanec, iz Milja. Omenjeni se je spopadla na podu v neki gostilni v Miljah in pri tem je tako nerodno padla, da si je zlomila levo nogo.

Nevarna bojevitost sosed

Včeraj zvečer se je zatekel v bolnišnico tudi 56-letni Oro Josip iz ul. San Fortunat 15, katerega je prav posteno pretepel njegov sosed Lanza Mario ter ga s pestjo ranil v spodnjo ustnico in v brado. Zaradi tega poškodbe so bo moral zdraviti Oro v bolnici 8 do 10 dni.

Antje so zahrneli in v en glas zahtevali, da se vojska vrni.

Svarun je bil bridko. Pekla ga je ta nesloga. Nobene posade ni več ob meji, svobodni bi šli v dežel in napeljeni bogati plenov, pa Antje niso. Poskusil je se enkrat.

»Lejo je da želite domov. Z velikim veseljem vas pospremimo. Ali ko bi vprašali svojo vojsko, bi morali mnogi željeti, da igraje pride več v mesecu, kakor jim postori drobnica in goved lejo in dan. Povprašajmo jih!

Za besedo poprime Volk.

»Tisto naj velja, če bo kaj izdalo. Zato se skleni posvet do jutri!«

Starešine so se razšli — dve veliki grudi — na levo in desno.

»Svarun meni, da bi le Sloveni gospodarili, so godrnjali Antje.

»Nalasec, so godrnjali Antje.

»Kako vevla svobodnim možem!«

»Ljudem povemo!«

Sestanek mladine v Borštu

Tudi mladina našega okraja je zelo delavna. 23. t. m. je bil sklican sestanek ZAM v Borštu.

Sestanka se je udeležilo precejšnje število mladincev in mladnic. Sestanku je prisostvoval tudi tovarš iz mestnega komiteja ZAM, ki je podal politično poročilo, katerega so prisotni skrbno poslušali in odobraval.

Na sestanku je bil izvoljen pripravljalni odbor, ki ima nalogo sklicati se ostalo mladino in izvesti nov odbor ZAM. Razpravljalo se je tudi o umetniškem delu, katerega se je mladina udeležila 24. t. m. v Istri. Pripravljalni odbor poziva mladino, da naj posamezno ne elane ter stopi enotno v borbo skupno z ostalo mladino kot v času NOB in širilemi poulični borbi proti vsakemu izkoriščanju.

Ne uživajte umetnega ledu

Občinski zdravstveni in higieniski urad opozarja na opozorilo, ki so ga pred časom objavili časopisi v zvezi z uživanjem umetnega ledu. Istosledno opozarja urad javnosti, da je vedno prekujejo led. Izidi preiskave so taki, da odsvetujejo občinstvu uživanje tega ledu.

Seja conskega upravnega odbora

V sredo je bila redna seja conskega upravnega odbora, kateri je predsedoval sam conski predsednik. Razpravljali so in odobrili odločitev mestne občine, ki določa nekatere izpremembe v zvezi s tarifami, ki jih zahteva občinski tehnični urad (nekdanji urad za javna dela) od zasebnikov, katerim nudijo pomoč. Današnja tarifa, ki je bila odobrena leta 1946, ni več odgovarjala današnjim pogojem zaradi znižanja kupne moči lire, zaradi povišanja plač itd. Zato so tarifo sedaj povišali.

Conski odbor je nato razpravljalo o izmenjavi med, ki jih je doletel. Upravni svet dobrodelnega zavoda »Caccia in Burlo Garofalo« v prid svojim uslužbenim. Conski odbor je stvar odobril.

Obdržali so je naprej nove norme, ki jih je predlagalo ravnanstvo otroške bolnišnice glede podlitve dopustov svojim uslužbenim novoporočencem in gospodinjicam. Predlogi so vzeti iz delovne pogodbe za uslužbenice bolnišnice v Italiji, ki je bila razglašena na Tržaško ozemlje s pristankom VU.

Odobrena je bila odločitev tržaške občine, da instalirajo telefonski aparat v soli v ul. Magzini, kjer ga do sedaj ni bilo. Odobrene so bile izpremembe nekaterih členov službenega pravilnika za uradnike in delavce, ki so pokrajinski uslužbeni in to v zvezi s pravilniki in dolžnostmi, ki jih imajo ti uslužbeni med boleznijo, kadar so na rednem dopustu.

Končno so se razpravljali o manjših zadevah; med temi so obravnavali nekatere prizive glede podlitve obrtnih dovoljenj. V tej zvezi je conski upravni odbor vzel

na znanje vsebino pisma, ki mu da je postal predsednik obrtniške zveze. V pismu je ta pojasnil stališče, ki ga imajo nekateri člani te zveze do conskega odbora pri reševanju takih prizivov. Odbor je na koncu odločil, da se bo posluževal uradne policije v mestu in na podeželju pri reševanju prizivov.

ADEX - IZLETI

14. in 15. avgusta v TRBIZ, SV. VISAJE in BELOPEŠKA JEZERA. Vpisovanje do 9. avgusta pri petovalnem uradu »ADRIA-EXPRESS«, ul. F. Severo 5 b - tel. 29.243.

21. avgusta v POSTOJNO. Vpisovanje do 31. julija pri vseh petovalnih uradih in pri »ADRIA-EXPRESS«, kjer dobite tudi informacije.

28. avgusta v LJUBLJANO in v BOVEČ. Vpisovanje do 8. avgusta pri vseh petovalnih uradih. Informacije dobite pri »ADRIA-EXPRESS«, ul. F. Severo 5 b - tel. 29.243.

General Eddleman na obiskih

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

Brigadni general Eddleman, glavni ravnatelj za civilne zadeve anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone. Po tem ko je obiskal policijsko okraje, je včeraj popoldne obiskal policijsko okraje na Opčinah v spremstvu »superintendenta« tamkajšnje cone.

V sleparije v tovarni Ilva je zapletenih 25 uradnikov

Vse kaže, da se bo začela baviti policija z zadevo, ki je pred nekaj dnevi prišla na dan v Ilvi. Ugotovili so namreč, da so nekateri uradniki na sleparki način oškodovali podjetje za nekaj deset milijonov lir. Preiskava, ki jo je uvedlo ravnanstvo iz Genove in katerega se je mladina udeležila 24. t. m. v Istri. Pripravljalni odbor poziva mladino, da naj posamezno ne elane ter stopi enotno v borbo skupno z ostalo mladino kot v času NOB in širilemi poulični borbi proti vsakemu izkoriščanju.

Sleparije pa so uradniki vršili takole. Za količine starega železa, ki so prišle v tovarno, so v oddelku za kontrolo stroškov sestavili nekatere kontrolne bone v dveh izvodih. En izvod so poslali na prometni oddelk, ki je kontroliral uvoz in izvoz, drugi izvod pa na preiskovalni urad, kjer so podatke prepisali v register, na podlagi katerega so izdali navodila za izplačila dobaviteljem. V tem uradu pa so začeli sleparji z svojim delom. Uradnik je spreminjal bone, tako da je tovarna izplačala manj, katerim dobaviteljem večje varje.

Na policiji je rešila polovico ukradene zlatnine - iz Milana so že pripeljali roparja Pierja

Včeraj smo med poročili o zločinu, ki so ubili in oropali zlatarja Vouka, pomotoma napisali, da je Falbo stal na straži v veži, ko sta ostala dva roparja šla k Vouku. Dejansko pa je stal na straži Fajdiga, ki je prišel v sobo, čim je slišal krik žrtve, katero so nato po udarcu po tiličku zvezali in zadušili.

V ostalem pa v tej zvezi policija še vedno išče Fajdigo in Falbo, ki sta zaenkrat še na svobodi. Informacije, katere je policija dobila, pravijo, da je bil Fajdiga prejšnji petek v Trstu. Iskal je Jamnikova v ul. Caccia 5. Ker je zvedel, da jo ima policija še vedno pridržano, je izginil brez sledu. Včeraj je policija zvedela, da je Fajdiga še v Trstu. To je potrdila osea, ki je prišla z njim v stik. Zato je policija sinoči brskala po vseh mestnih kletih, da bi ujela v svoje mreže zločinca. Četa tukajšnje policije pa je sinoči odšla v Gorico, kjer mislijo, da je ostal skrit Falbo. Včeraj jutraj so na glavni policijski zaslišan je Jamnikova. Zasliševal jo je inspektor Stefani.

Sinoči je tiskovni urad civilne policije izdal uradno poročilo. Javljajo, da se je skupina policijskih agentov, ki je odšla v nedeljo v Milan pod poveljstvom narednika Graziolija, da bi tam lovila roparje, vrnila včeraj v Trst. S seboj so policisti pripeljali velenjenega roparja Pierja in po današnjem mnenju skoraj polovico ukradene zlatnine, ki so jo roparji razpečali zlatarjem v Milanu.

Spisek tako rešenih predmetov je sledeč: ženska zlata zapetnica težka 27 gr, dalje dve zlati zapetnici, prstan z diamantom v sredi, zlat medaljon in dve zapetnici v obliki verižice. Te predmete so tukajšnji policijski agenti skupaj z milansko policijo zaslišan pri zlatarju Rossiju Antonu.

Pri drugem milanskem zlatarju Magheriu Robertu so policisti zaslišan 2 ženski zlati zapetnici, 3 ženske srebrne prsane s ponarejenimi diamanti in kos zlate verižice za žepno uro. Pri zlatarju Magriju Feliceu so zaslišan žensko zlato zapetnico, pet ženskih prstanov deloma zlatih, delno pa srebrnih s koski diamantov, in ženski prstan z biserom.

Vsi zlatarji so takoj brez upirala vrnil zlatnino. Povedali so, da so je kupili od neke 20-letne ženske Egidije Bandirali, rojene v Trstu in bivačice v Milanu v ul. Olona 19. Ta je hči neke Colle. Ti dve ženski sta policiji dobro znani, ker vzdržujeta zveze s kriminalci, ki se izogibajo prčam pravice.

Včeraj zvečer so policijski agenti aretirali v ul. Giustinelli drugega člana zločinske tolpe Falba Antona, ki se je ves čas pred aretacijo skrival v Trstu.

Za Fajdigom do sedaj ni sledu, a policija upa, da se ji tudi ta ne bo izmaknil.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 28. julija se je v Trstu rodilo 7 otrok (mrtvorjenca 2), umrlo je 10 oseb, porok je bilo 8.

Civilno poročilo uradur Sore Ivan in gospodinja Hrepič Ivanka.

Cerkvene poroke: agent CP Dalume Bruno in gospodinja Brisič Pierina, krajec Kaputo Josip in gospodinja Messina Concetta, nakajar Marchi Bruno in uradnica Brancatella Adele, gasilec Bolzan Edward in natakarka Trebiciani Frančiška, dr. profesor Angioletti Giuliano in učiteljica Nordio Silvia, urar Sisti Ermanno in uradnica Contento Silvana, zidar Pasolini Mario in cvetličarka Carl Clara.

Umrli so: 40-letna Berzot Marijana, vd. Sklembra; 79-letna Galanti Antonija, vd. Blazizze; 75-letna Škeri Karolina, vd. Raubar; 40-letni Bogatec Ferdinand; 50-letna Brancatella Maria; 34-letna Panicali Angela, vd. Homann; 38-letni Malena Frančišek; 3 dni stari Morgan Antonio; 8-letni Bolzoi Natalie; 79-letni De Vetta Rudolf.

Informburo v luči gospodarske prakse

RESNICA O POSOJILIH

Objavljamo vrsto krajših dokumentarnih člankov iz «Borbe» in drugih listov, ki osvetljujejo reakcionarno ekonomsko politiko držav ljudske demokracije in Sovjetske zveze v odnosu do FLRJ, ter članke, ki kažejo na ekonomske težave držav ljudske demokracije zaradi informbirovske politike njihovih voditeljev.

Pred dobrima dnevoma meseca se je začel Informburo razvijati zaradi enamenov jugoslovanske vlade za posojilo na zahodu. Od takrat je postalo to najbolj priljubljena tema ter eden izmed najbolj zlorabljenih argumentov radijskih postaj in tiska od Moskve do Tirane.

«Rabotniško delo», «Izveštje» in «Očistveni front» so takoj odkrili ameriške misije, ki bodo proučevale Jugoslavijo. Radio Sofija, ki je objavil poročilo Bolgarske brozjavne agencije, je razglasil prošnjo za posojilo malodane za enega najhujših smrtnih grehov. «Humaniteta», ki je, kakor da nima boljših poslov, na dolgo in široko pisala, da se je Jugoslavija prodala imperializmu, in o tem, da «dobivajo ameriški milijardirji uskok danes večji vpliv v Jugoslavijo». Ali Lavo-ratore »i« imenoval posojilo edino-hovito rešitev za priključitev FLRJ k Marshallovemu načrtu. Pa tudi «Unita» ni zadržala za njim. Dunajska «Volksstimme» je odkrila, da pomeni prošnja za posojilo, da Jugoslavija epodpira avstrijsko protikomunistično vladno (s katero se, mimogrede rečeno, v celoti strinja prav ta list KP Avstrije, kadar gre za zaslužnje korozij Slovenec, za katerih osovoboditev se bori naša država). Naposled, ko je agencija De Gasperi je vladne ANSA poročala, da je v zvezi s posojilom upravljanje formiranja koalicijske vlade v Beogradu postalo dnevno povelje, se je oglašal radio Moskva in preciziral, da gre tu za izpušitev in rehabilitacijo Lazice Markovića in Mise Trifunovića. In tako dalje.

Dejstvo je, da za posojilo nismo zaprosili takrat, ko je začel o tem pisati Informburo, marveč smo zaprosili zdaj. In kakor je rekel tovariš Tito na mitingu v Pulju: «Zdaj je resnica, da smo zaprosili in da bomo najbližje posojilo, če nam ga bodo hoteli dati, kajpa posojilo nam je potrebno, a odobritev posojila bo koristila tudi tistim, ki ga bodo dali, ker bomo z njegovo pomočjo kupovali različno njihovo blago in stroje. Mi za to posojilo ne nameravamo kupovati topov, tankov in drugega orožja, marveč kmetijske stroje, stroje za našo rudnik in tovarne, da bodo naši ljudje lažje delali, prav tako pa tudi razne predmete za široko potrošnjo itd. Če nam bodo dali posojilo s temi pogoji, bo dobro, če pa ne — ga ne potrebujemo. Mi se bomo tudi tako prebijali, kakor bomo pač morali».

Kdo je dobival posojila na Zahodu?

Poljska!

Torej mi posojila še nismo dobili. Pač pa so ga dobili prav tisti, ki se zdaj ves glas «razburjajo» zaradi «usode», ki «učita Jugoslavijo». Zato, ker je zaprosila za posojilo, za katero so sami že prej zaprosili in ga dobili. Tako je Poljska že v juniju 1947 dobila od angleške vlade v dar iz vojnih presežkov blaga v vrednosti 6.000.000 funtov (24 milijonov dolarjev), od Avstralije pa v juniju 1948 za 250.000 funtov (milijon dolarjev) volne, tudi v dar. Od ZDA in ameriški bank je dobila Poljska dolgoročno posojilo 50 milijonov dolarjev za vojne presežke, dolgoročno posojilo od Izvoznico-uvorne banke v znesku 40 milijonov dolarjev, od angleških bank Kleinworth, Sons & Comp. 6 milijonov dolarjev (leta 1948) in od banke Rothschild Sons 2 milijona dolarjev; razen tega so dovolile Poljski kredite Švedske (2 milijona dolarjev), angleške (60 milijonov dolarjev) in francoske vlade (8 milijonov dolarjev), vodijo pa se pogajanja za posojilo, ki naj bi ga dala Mednarodna banka v Washingtonu v znesku 58 milijonov dolarjev. Vseh posojil je dobila Poljska v znesku 175 milijonov dolarjev. In vendar se «Tribuni ljudu» ni zdelo potrebno spričo teh posojil govoriti, da se je država prodala imperializmu, kakor zdaj na vse kriplje kriči o Jugoslaviji.

Češkoslovaška!

Češkoslovaška je od začetka leta 1946 do začetka 1948 dobila razne dolgoročne, kratkoročne in manipulative kredite in skupnem znesku nad 20 milijonov dolarjev, in sicer od ameriške vlade, od Izvoznico-uvorne banke od Mednarodnega monetarnega fonda, od kanadske vlade, od angleške vlade, od londonske banke Hambros, od Egipta, Avstralije, Argentine, Švice, Brazilije, Švedske, Nove Zelandije itd. Češkoslovaška je zaprosila zdaj za 25 do 50 milijonov dolarjev kredita od Mednarodne banke in še za 20 milijonov dolarjev na dolg pri Mednarodnem monetarnem fondu. Češkoslovaški informbirojski listi in radijska propaganda pa govore, kakor radio Pra-

ga, da «že sama prošnja (pod-črtalo urednik) za posojilo poka-že, kam vodi Titova kika!»! Če je tako, kam potekal je češkoslovaška, ki ni «sama zaprosila», marveč je tudi dobila?

Kakor tudi ustreza praksi Informbura, so se v njegovih poročilih o posojilih, za katero je zaprosila Jugoslavija, pojavili poleg nemoralnih tudi bedasti komentariji o eprohu v imperia-lizmu in «avtentični» informbirojski podatki: medtem ko je list «Humaniteta» pisal, da smo zaprosili za 15 milijonov dolarjev, in takoj potem zvišal vsoto na 50 milijonov ter pozneje «popravila» na 70 in 75 milijonov, je «Daily Worker» doletel številko 500 milijonov dolarjev, «Volksstimme» 200 milijonov, Moskva 100 milijonov, Budimpešta 70 milijonov, Tirana in poljski listi zopet 100 milijonov itd. Da bi preprečil vse nadaljnje kontradikcije, je sovjetski Informburo naposled določil, da je treba pisati o 780 milijonov dolarjev od Mednarodne banke, plus 5 do 15 milijonov od privatnih bank, plus 80 milijonov, ki jih bo Jugoslavija dala na razpolago Velika Britanija. In tako je bil tudi tu «s pristojnega mesta» v gonji protijugoslovanskih klevet v zvezi s posojilom, uveden informbirojski ved.

Madžarska, Rumunija!

V tem orkestriranem hrupu zadnje čase seveda nista zostala niti rumunska niti madžarska podružnica Informbura. Radio Budimpešta je zopet navil svojo staro ploščo o tem, da «pomeni posojilo kolonizacijo Jugoslavije in podobne obtožbe», po katerih naj bi bile razne dežele ljudske demokracije — med njimi tudi Madžarska (ki je dobila 6,2 milijona dolarjev posojila) in Rumunija (ki je dobila od zahoda nad 25 milijonov kreditov), že zdavnaj kolonizirane, ker so dobile posojilo, za katero je Jugoslavija šele zaprosila. Toda v Informburo za logiko in mesta, in zato je prišla direktiva, naj se kljub logiki in zdravi pameti dokaže, da je Jugoslavija zato, ker je zaprosila za posojilo, že prišla ali da šele prihaja «pod» kontrollo tuji kapitalizma. Prav ta «obtožba» ustreza obtožbam, ki jih je Trocki svojčas naslovil na CK Boljeviške partije in ki jih Informburo zdaj naslavlja na nas. Zato ne bo odveč ponoviti znanih Stalinovih besed, s katerimi je odgovarjal Trockemu in ki zdaj odgovorjajo revizionistom Informbura:

«Kaj pomeni kontrola kapitalističnega svetovnega gospodarstva? Kontrola v ustih kapitalistov ni prazna beseda. Kontrola v ustih kapitalistov je nekaj realnega».

Kapitalistična kontrola pomeni predvsem finančno kontrolo. Toda mar naše banke niso nacionalizirane in nam poslujejo pod vodstvom evropskih kapitalističnih bank? Finančna kontrola pomeni upravičeno v naši državi velike kapitalistične banke, to pomeni formirati tako imenovane filialne banke. Toda mar pri nas imamo take banke? Nikakor ne! In ne le da jih nimamo, marveč jih tudi niti ne bomo imeli, dokler bo želela sovjetska oblast.

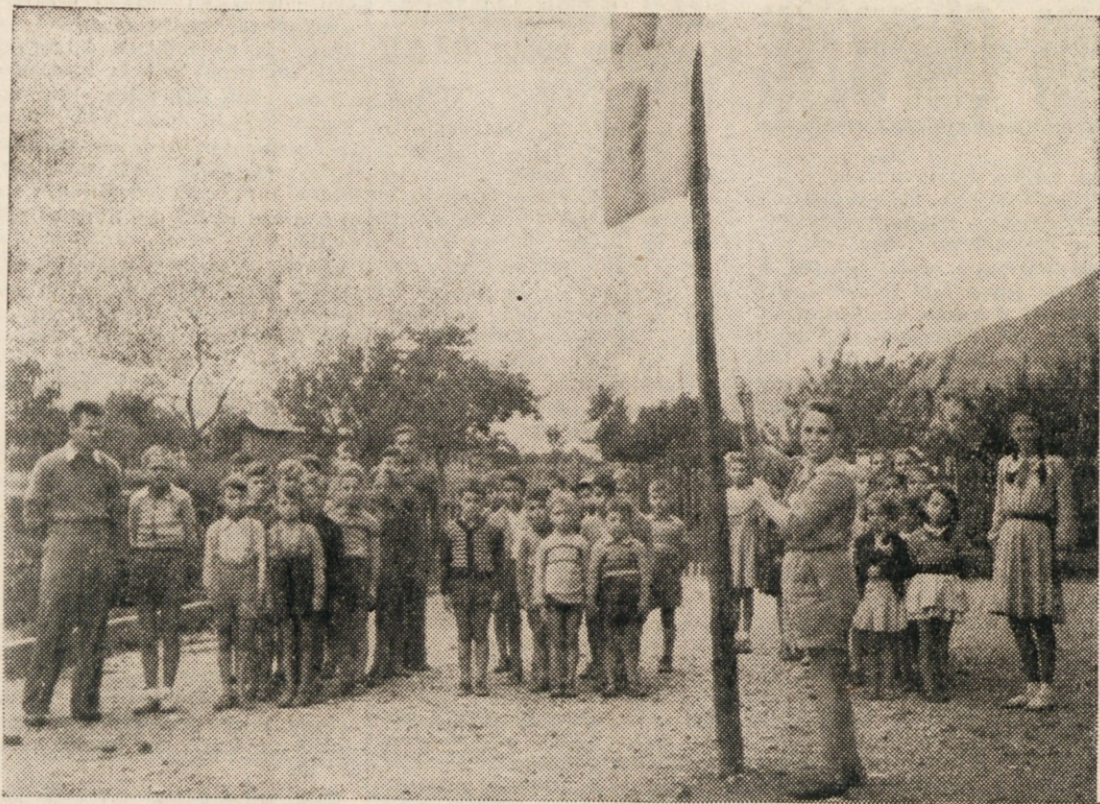
Kapitalistična kontrola pomeni kontrolo nad našo industrijo, denacionalizacijo naše socialistične industrije, denacionalizacijo našega prometa. Toda mar naša industrija ni nacionalizirana in mar ne narašča prav nacionalizirana industrija? Mar se kdor koli pripravlja denacionalizirati vami, kakšne predloge imajo tam v (koncesijski) komisiji za koncesije. Da pa nacionalizatorji v naši državi ne bodo žepili, dokler živi sovjetska oblast, o tem ste lahko prepričani.

Kapitalistična kontrola pomeni pravico do diržiranja naših tržišč, to pomeni likvidacijo monopola zunanje trgovine. Vem, da so se zahodni kapitalisti v svojem prizadevanju, da bi prebili oklep monopola zunanje trgovine, že večkrat zaleteli z glavo ob zid. Znano je, da je monopol zunanje trgovine ščit in ograja naše mlade socialistične industrije. Toda mar so kapitalisti že uspehi doseči uspeh v vprašanju likvidacije monopola zunanje trgovine? Mar je težko razumeti, da to monopol zunanje trgovine kljub vsemu živel in uspeval, dokler imamo sovjetsko oblast?

Kapitalistična kontrola pomeni naposled politično samostojnost naše države, priužitje zakonov naše države in interesov v okviru mednarodnega kapitalističnega gospodarstva. Toda mar naša država ni politično samostojna država? Mar naša država ne diktira interese proletariata in delovnih ljudi naše države? Zakaj ne navedejo dejstev, vsaj enega dejstva, ki bi pokazalo, da naša država izgublja politično samostojnost? Kar naj za poizkusijo navesti.

Vidite, kako pri kapitalistih razumejo kontrolo, če torej govorimo o dejanski kontroli, ne

TRŽAŠKI OTROCI v počitniških kolonijah

TRŽASKIM OTROKOM SO TAKŠNJE MNOŽICE ORGANIZACIJE IN NAKLONJENOST JUGOSLOVANSKEGA LJUDSTVA OMOGOČILE PRIJETNO BIVANJE V LESCAH. — SLIKA KAZE DVIGANJE ZASTAVE PRED NJIHOVIM DOMOM.

VI GRADITE NOVI SVET

VTISI S POUČNEGA POTOVANJA ENOLETNE GOSPODARSKE ŠOLE V KOPRU PO SLOVENIJI

Absolventi enoletne gospodarske šole v Kopru so bili v dneh od 12. 19. t. m. na poučnem potovanju po Sloveniji, kjer so si ogledali nekatere pomembnejše gospodarske objekte z državnega in industrijskega in kmetijskega ter zadržnega sektorja.

Vožnjo Divača — Maribor smo prekinili v Ljubljani, kjer smo s kmetijsko komisijo CKS podrobno izdelali program. Veliko razumevanje za naš izlet od strani tovaršev Zupanciča, Humerja i. dr. nam je omogočilo racionalno izrabo časa in dobro prekrbo in to predvsem z dodelitvijo vodiča tov. Križmana. Medtem ko smo s komisijo prediskutirali program, so si absolventi ogledali Narodno galerijo in se seznanili s predstavniki slovenske upodabljalne umetnosti, na kar smo se s prvimi popoldanskimi vlakom odpravili v Maribor. Pasja vročina nam je nagajala v natrpanem vagonu. Osební promet je v vse smeri ogrožen, kar je nedvomno posledica predvsem gospodarske razgibanosti. Imaš vtis, kot da bi zemlja tisoletnega sušenstva hitela, da čimprej nadoknadi zamujero. Delo, ustvaritve, gospodarstvi vzpon, kruh, petletka ali kakor hočete — to je trenutno naloga delovnega ljudstva v tvornici, v delavnici in v rudniku, na polju in v gozdu.

pa kar tja dvan čekamo o nekakšni kontroli brez krvi in mesa.

Če govorimo o takšni stvarni kapitalistični kontroli, — govorimo pa lahko samo o takšni kontroli, kajti s praznim čevljanjem o kontroli brez krvi in mesa se lahko ukvarjajo samo slabi literati — moram izjaviti, da takšne kontrole pri nas ni in da je nikoli ne bo, dokler bo živel naš proletarijat in dokler bomo imeli diktaturo proletariata.

Glejte, tako je s posojili, «ekonomskimi» in «kolonizacijskimi», iz katerih bi Informburo brez slehernih skrupulov v svoji demagogiji rad koval politični kapital zdaj, kakor je to nekoč poskušal Trocki. Toda, če kdo uporablja metode, «argumente» in «teorijske» orožje po vzorcu Trockega, je lahko prepričan, da njegova slava ne bo prav nič večja od slave Trockega.

Mariborska hidrocentrala, tvornica avtomobilov in kmetijska go-lar so bili glavni objekti ogleda v Mariboru. Ni namen tega članka, da bi podrobno opisal izdelke moderne tehnike in njenega pomena ter prednosti v socialističnem gospodarstvu. Vsaka naprava je člen v verigi skupnega črta, zato se vse medsebojno vežejo in dopolnjujejo, da služijo končnemu cilju: vsestranskemu napredku in s tem blaginji delovnega občestva. S pomočjo onega elementa, ki igra v življenju odločilno vlogo, a ga dnevno le mehanično izkoriščamo — s pomočjo vode kuje delo ogromne tvorbe. Vjameš ta element, ga zajameš v jezero in ga poljubno puščaš po nadaljnji poti, a istočasno vjameš njegovo silo in jo spreminjaš v pogonsko silo, ki se kot krog po našem telesu pretaka na velike daljave. Prav zaradi tega so tudi viri naravne sile, kakor štetjejo predvsem voda, ustavno določena občeljska imovina. In prav zaradi tega je Lenin postavil genialno formulo: «Komunizem je sovjetska oblast plus elektrifikacija zemlje».

Kakršnega pomena so oziroma bodo električne centrale z mariborsko električno centralo vred, bomo videli v nekaj letih, ko bo Jugoslavija prekrita z daljnovidno. Kot pri hidrocentrali, kjer nam je obratovanje tako živo in nazorno objasnili vse naprave, tako so nam tudi v tvornici avtomobilov s posebnim zadostjenjem pokazali, kako nastane iz železnih, medenih in lesnih surovin vozilo tovornj avto in koliko truda, skupnosti, pozornosti in natančnosti zahteva posamezna delovna para. Delavstvo se vedno bolj zaveda svojih dolžnosti in zavestno vključuje v gospodarstvo svoje rastoče sposobnosti, skrbno vrši svoj posel in prenaša svoja izkustva na razborito mladino.

Kmečke sinove je zanimala srednja kmetijska šola, ki se tedaj nahaja v prostorih novega nameravanega semenišča. Mogoče ni stavi bi poverjenega rova, bolj plemenita in sodobna naloga: prosvetljenje naše tisočkrat po-nižane zemlje, dvig njenih ustvar-

jalnih sil, materialna in moralna osamosvojitve skrajno zapeljane-ga in zaostalega kmečkega ljudstva.

Prof. Rudež nam je razkazal rotnostan šole. Udobni prostori: zračne in svetle učilnice, spalnice, menza, krasna dvorana za prireditve, laboratorij, naravnost razkošno opremljena konferenčna soba — vse je otipljivo dokaz, da ni ljudska oblast samo zveneča fraza, ampak dejstvo, da je ta oblast posebejno prizadevanje za delovnega človeka.

Žn. Legiša nas je vodila po posestvu in nam objasnila to in ono v hlevih, drevesnici in vinogradu. Novost je vzgoja trt na terasah, kar bo baje za strme lege zelo prikladno. V sadni kleti, ki je bila ograjena l. 1938, smo se prepričali, kako se sadje (jaboka) pri temperaturi 8-10°C ohrani skozi vse leto, v sušnici pa smo se seznanili s sušenjem sadja in zelenjave.

V bližnjih prostorih te šole je znanstveni inštitut za sadjarstvo pred večjo roko znanega pomolo-

ga Priola, ki se pravkar bavi s križanjem sadnih vrst.

V Martinovcih v Storaht pri Celju so se gojenci seznanili s proizvodnim procesom ležanja in valjanega železa, kar jih je zelo zanimalo. Najbolj jih je presenetila «igra» delavcev z žarečimi žicami, to je s prenosom iz modča v modčo. Delavstvo opravlja to izredno naporno in nevarno delo zelo spretno, pa tudi z rastočo predanostjo, ker dobi za to tudi odgovarjajočo mezdno.

Od tod nas je kamion livarne peljal v Arjo vas pri Celju h kmetijski obdelovalni zadrugi. Tovariš predsednik nam je prikazal nastanek razvoja in uspeh zadruge, ki je že prebrodila zapreke in težave. Prvotno nasprotovanje večjih kmetov je popustilo in prav te dni se je vpisalo v zadrugo 14 dobrih kmetov s 170 ha zemlje in lepim številom goveje živine ter poljskega orodja. Zadruga je na solidnih temeljih in usmerjena v kmetijarstvo in živinorejo.

Nas Istrane je zanimalo hme-

ljarstvo, ta nam sicer nepoznana ali vsaj megleno znana, a že stara kmetijska veja v Savinjski dolini. Ogledali smo si nasade in sušilnice za ta cenjeni izvozni artikel, ki mu je država s svojo gospodarsko politiko zajamčila ugodno ceno. «Ognjeni krst» smo prestali in naša zadruga bo skoro pokazala, kaj znore skupnosti, je dejal tov. predsednik.

Sobotna popoldne je bila posvečena ogledu «Litostroja».

Vodiča, dva živahna zavestna delavca, sta s ponosom razkazovala delovni proces od začetka do konca, t. j. do izdelanega proizvoda. Končno smo se pomudili pri dveh ogromnih turbinalah, ki pojeda te dni na razstavah ena na Dunaj, druga v Sofijo, od tam pa z jugoslovanski hidrocentrali.

Po ogledu Narodnega muzeja istega dne popoldne smo se zvečer razvedrili v kinu «Uniona» s filmom «Mišurina», v redelo jutraj pa smo se odpeljali na državno posestvo v Kočevje. Posestvo s 30.000 ha je usmerjeno na živinorejo — švicarsko enobarvno

GOSPODARSTVO

TRGOVINA • INDUSTRIJA • PROMET • FINANCE

Trgovinski odnošaji s Švico

Pretekli teden se je vršil v zbornici za TIP sestanek z zastopnikom zveze italijansko-švicarskih trgovinskih zbornic dr. Hummum, Švicarjem, ki živi že mnogo let v Milanu. Obisk ni imel uradnega značaja, vendar pa je gost izkoristil svoj čas za to, da je v kratkem predavanju podal kritiko sedanega sistema trgovinskih izmenjav med Švico in Italijo — ki velja pač tudi za Trst — ter iznesel neka; novih predlogov, ki jih lahko smatramo za stališče švicarskih in italijanskih gospodarskih krogov.

Namen predlaganih novosti v zvezi z pogajanjmi za sklenitev nove trgovinske pogodbe s Švico (stara v kratkem poteče) je predvsem, da se odstranijo številne birokratske zapreke, ki ovirajo reden promet med Svobodnim tržiščim ozemljem in Švico usled povezanosti na italijansko-švicarski status quo. Predlagatelji menijo, da sistem kliranga v sedanjih prilikah ne more zagotoviti ravnotežja v izmenjavah. Pač pa da bi ga bilo mogoče doseči s pomočjo privatnih kom-

penzacij ali s sistemom recipročnih poslov. Osnova tega mehanizma naj bi bil neoviran uvoz in izvoz z nekaterimi izjemami.

Uvoz in izvoz na podlagi recipročnosti naj bi prepustili nekaterim velikim pooblaščenim bankam. V tem smislu bi naj bila za carinske oblasti bodisi pri uvozu kakor pri izvozu blaga zadostna izjava ene takih bank, da se opravlja uvoz in izvoz v zvezi z nekim recipročnim poslom. Tako naj bi italijanski kakor švicarski trgovci lažje trgovali, ker bi odpadle dosedanje formalnosti, ki povzročajo največkrat, da morajo trgovci vložiti in s tem za nedolžen čas imobilizirati dvojno vsoto, kakor je sicer potrebna. Če bi se to odpravilo, bi promet znatno narasel.

Prisotni člani Zbornice so sklenili, da bodo predlog preučili. Ob tej priliki so ugotovili, da je mlada švicarska trgovinska mornarica pričela s svojimi ladjami obiskovati tudi naše pristanišče. Te dni sta priplula parnik «Generoso» ter petrolejska ladja «St.

Moritz», ki je pripeljala surovno olje za čistilno «Agulias». Razpravljali so tudi o novi plomni liniji švicarskih ladij med Trstom in Palestino.

Poljedelska mehanizacija v ČSR

Leta 1930 je češkoslovaško poljedelstvo razpolagalo s 3.579 traktorji, ki so jih imele vseude do velike kmetije. Po drugi svetovni vojni so leta 1947 organizirali prvih 67 državnih strojnih traktorskih postaj. Do 15. aprila 1948 so jih organizirali in opremlili še pred setvijo toliko, kolikor je določal plan šole za konec leta. Število traktorjev v češkoslovaškem poljedelstvu se je od 3.579 v letu 1930 doseglo na 14.012 v letu 1947 in na 22.000 konec leta 1948. Vsak okraj v državi ima državno traktorsko postajo, po potrebi tudi večkratnice, v okrožju pa imajo velike mehanično delavnice in popravilnice za traktorje.

(govejo) pasmo in nemško polzahnjenu (prašičjo) pasmo. V spremstvu uslužnega tov. Inž. Oseta smo si ogledali goveje hleva in svinjake (poslednje le od zunaj zaradi nevarnosti okužbe) ter popoldne prikljam bumerang perutnino in poizerejo Da, tudi polži so uvrščeni med živinorejo in ker naš žolodci ni za izredno okusno in tečno polje meso, ga izvažajo v Francijo, da zastopijo francoskim skladomedom.

Pravkar rede na posestvu 2.000 glav goveda; do konca petletke jih bo 10.000. Po jugoslovanskih planinah se bo namesto romarja pasja odnotnih prikljam bumerang pasma, ki bo krila domačo potrebo po mleku, mesu, kiti, itd., odvisek pa bodo izvozili.

Farma nakupuje mirišavo živino, jo zdravstveno pregleda; zdravo odpotuje v planine na pašo, nobo na zakoljejo. Z umetnim oplodjevanjem s semenom 900 kg teškega bika preprečuje farma spolno bolezen in lahko oplaja živino v oddaljenih planinah, kjer ni plemenjakov.

Ko smo se v ponedeljek jutraj vračali čez lepo Gorenjsko, kjer bi se bili tako radi pomudili vsaj nekaj dni, smo izstopili v Solkanu in si ogledali Novo Gorico. Na vožnji proti Kopru smo razporejali vtise in ugotovili tole resnico: Saj smo sledili gospodarskemu razvoju Jugoslavije in ve deli, da ni njen socializem falsifizirani. Nismo pa si predstavljali takšnega razuma. Če nismo dosej verjeli podlim lažem iz historičnega kominformističnega kritika, bomo odslaj pomilovalno ali mimo onih, ki se kopeljejo v svoji prerazčunski zlobi, zapeljanim na svetlučnem, da pogledajo na lice mesta, kaj pomeni socializem v dejstvih.

Vaši in naši sovražniki naj kričijo in se zaganjajo v vašo socialistično trdnjavo, vi pa vztrajajte gradite dalje in čim prej prekrstite svoje zaostalo zemljo v nov svobodni svet! Naša mladina vas bo posnemala.

Zahvalimo se vsem, naši ljudje! oblasti, ki nam je omogočila potovanje, CKS za uspešno pomoč in vsem podjetjem, ki so nam bila v vsem na razpolago, tako da je ogled dosegel svoj namen.

JANKO FURLAN

TRŽASKI MALČKI SO SE SLIKALI, DA JIH BODO NJIHOVE MAMICE V TRSTU VIDELE.

Angelo Vivante - JADRANSKI IREDENTIZEM

Število Slovencev poskušajo znižati

s trikom, kakšen „občevalni jezik“ uporabljajo

Primer Dalmacije pod hrvatsko upravo - Statistično potvarjanje na škodo Slovencev gre v Trstu h kraju

60

Tako imenovana «Umgangssprache» ali bolje njeno nepošteno tolmačenje, predstavlja germanizatorsko orodje avstrijskih Nemcev, ki so ga izumili takrat, ko so po mili volji gospodarili v avstrijski državi. Poslujujoče se tega izuma so utegnili misliti ali pa dati ta vtis drugim), da še naprej požirajo mnogo več Slovanov, kakor jih dejansko pade pod asimilacijski germanizatorski proces. Tega dvojnega statističnega prijema se je Avstrija poslužila zelo vestno — v teoriji in prekl — pri zadnjem ljudskem štetju, čeprav je poslanska zbornica izglasovala poziv vladi, naj poleg občevalnega jezika raziskuje tudi narodnost. Samo po sebi so razmere, da so v Juljski krajini Italijani na široko izrabljali in izrabljali deloma že danes ta trik o občevalnem jeziku zato, da si lahko domišljajo neko moč, ki jo druga in vse zanesljivejša dejstva postavljajo na laž. Slovenci delavce, ki v delavnici ali v skladišču govorijo italijanski, ostane kljub

temu kot človek in po svoji narodni zavesti Slovence. Isto lahko rečemo o gospodinjski pomočnici, ki se v italijanski družini poslužuje italijansčine. In vendar zagrizeni italijanski nacionalisti (in pri tem jih lahko do neke mere opravičimo glede na nejasnost, s katero vlada tolmači izraz občevalni jezik) slej ko prej uvrščajo tiste Slovence med številke, ki jim bodo potem služile za to, da dokazujejo številno moč italijanstva v Trstu, Skratka, takšno ljudsko štetje postane orožje politične borbe, s katerim država podžiga narodnostni boj. In to orožje pograbijo vsi ter mahajo z njim brez vsake obziranosti. «Občevalni jezik» je trik, s katerim se snujejo najrazličnejše statistične potvorbe. In te potvorbe gredo od pritiska, izvajanega nad podrejenimi, ženskami in drugimi, da priznajo za svoj občevalni jezik tistega, ki ga želijo osebe, poverjene za ljudsko štetje, ali hišni gospodar, ki sestavlja liste, pa vse do najnevarnejšega, malone žonglerskega potvarjanja obrazcev. In v tem ne more nobena narodnost večji prvi kamen za drugo. «Greš je na eni kakor na

drugi strani, pravi nepristransko Giovanni Marinelli, ko razmišlja o avstrijskem ljudskem štetju iz leta 1880. Seveda pa se tega statističnega trika morejo v mnogo večji meri posluževati narodi, ki se asimilirajo vajeni (Nemci, Italijani, Poljaki), kakor drugi, ki so bili do sedaj predmet asimilacije (Čehi, Slovenci, Ruteni). Ljudsko štetje je poverjeno v izvedbo posameznim občinam in zato so občinska občlastva tista, ki po svoje predelujejo statistike. Naj navedemo primer Dalmacije, kjer v dobi štiridesetih let pade število tistih, ki govorijo italijanski od 60.000 na 15.000, in to vzporedno s prehajanjem dalmatinskih občin v hrvatsko upravo. Toda stvarnost se mačujeje in osmeje trike in potvorbe, narejene pri štetju. Primer: trije tržaški okraj, kjer je bilo v letu 1900 zabeleženih 2.700 ljudi s slovensčino kot občevalnim jezikom, dajo v letu 1908 kar 1820 volivcev (to je med ških nad 24 letom starosti) za slovenske nacionalistične kandidente. V političnih volitvah leta 1910 dobi samo slovenska nacionalna stranka v mestu in na podeželju okoli 11.000 glasov, medtem ko bi naj bilo skupno število tistih, ki govorijo slovenski (to je Slovencev) znatno več, leta 1910 le 24.000 ljudi! To nam tudi precej jasno odkrije neresničnost na statističnih podatkih osnovnega mnenja, po katerem naj bi bili Slovenci do predzadnjega ljudskega štetja številčno nazadovale, in to ne samo v Juljski krajini, ampak tudi na Štajerskem in na Koroskem (kjer so občinske uprave v rokah Nemcev). Isto in prav iz istih razlogov se dogaja s Hrvati in Istri.

Toda pri rezultatih zadnjega ljudskega štetja (1910) nam govore, da gresta asimilacija in statistično potvarjanje v prid Italijanom h koncu. Tudi iz vse prej nego pošene slike statističnih rezultatov, ki so jih objavile italijanske občinske uprave, je razvidno, da, ako gledamo po odstotkih, Slovani v Juljski krajini naraščajo, Italijani pa nazadujejo. Posebno je važen porast Slovencev v Trstu (od 24.000 na 37.000).

(Nadaljevanje sledi)